

ژیناوهری زانایانی کورد له جیهانی ئیسلامهتی
یا گه زجینهی فهرههنگ و زانست

به نویسنگی : محهمه د صالح ئیبراهیمی محهمه دی : (شه بول)

شناسنامه :

نام کتاب : کردان دانشمند در جهان اسلام

گنجینه فرهنگی و زانست

مؤلف : محمد صالح ابراهیمی

ناشر : محمد صالح ابراهیمی

تاریخ انتشار : اردیبهشت (گولانی) ۱۳۶۲ هـ

تیراژ : ۳۰۰۰ نسخه

چاپخانه : مهارت - تهران

فیلم و زینگ : لیتوگرافی تصویر

منطقه ۱۳ دانشگاه تهران

ص - پ - ۱۴۷۱ - ۱۳۱۴۵

شماره ثبت کتابخانه ملی : ۷۱ - ۱۵ / ۱۱ / ۱۳۶۳ هـ

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سه‌نامه‌ی نامه، نامی‌الله بی‌نامی، ته، ناتمامه‌والله

زوان له روانگای قورانه وه :

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ .

- ئایا دو چاو ویمک زوان و دولیومان به ئینسان
- نهدا وه ، نه‌خشی زوان له ژیانی به‌ره‌ی مرّوق دا
- سه‌باره‌ت به زوان که ئەندامیکی گرینگی ئینسانه له دوباره وه بوّ قسه لیکنن ئە بیّ .
- ۱- نه‌خشی زمان له ژیانی مادی و معنوی ئینسان دا
- ۲- بهر پرسیار بونی زوان له ژیانی ئینسانیدا له روانگای ئیسلاموه ئیستا همر دو به‌شه‌که‌ی به‌جوریکوی کورت و پر و اتا و به‌کاکل ده‌هینینه‌گورپّ و قسه‌هی لیوه‌ئەمکین .

زوان : پرتکه گوشتیکی ماهیچه یه ، که یهکه م که رهسته یه
بو قسه کردن وه یهکه م هویه بو خواردمهنی ، قوت دان
و چهشتنی خوراک .

به وینهی هیلکه هه لکهوتوه ، له بنموه به دوای کفی دم
وه به ئیسکی لامی یهوه ، نوساوه ، یهک سهتخی به رهوژورو
وه یهک سهتخی به رهو ژیری ههیه و دولای ئه م لاوایی
وه یهک نوکی ههیه . فیزیولوژی زمان له جوینی خوراک
و قوت دانی خواردمهنی و ههست کردنی تام و مهزه ی—
خوراک وه له قسه کردن، دا ئهکوژی . له گهل ئهوهی وا
زوان وه کوچا و، گوی ، یهکیک له که رهسته ی ناسین و زانینه
و مرؤف ئهتوانی له پڠای زوانموه چوار حور تامو مهزه ی
خواردمهنی بزانی وهکو شیرنایی ، تالی ، سویری و ترشی
ههست بکات .

بهلام قوران له ناو ئهوانه دا ، تنیا له سهرنهخشی
قسه پیکردنهکهی دوپاتهی کردوتموه ، وه له م گۆشموه بو
زوان ئهروانی و بهس، ئیمهش هه ره له م بابهتموه زوان ئه ده
ینه بهرجهنجهری قسهو لیکولینموه و نوکتمش هه ره له مه
دایه، ئه م بهشه له هونهر نیشان دانی زوان، ئهونه
گرینگه که ئهرك و ئهسپارد مکانی تری شاردوهتموه جهرباندن

سەلماندویەتی که زۆربەیی ئەوکەسانەیی و ناتوانن قسە بکەن
 نایش توانن ببیستن و اتا : (منالی کەر، لایشە) .
 ئیئە ئیستا قسە لەم شتە عیلمی یە ناکمین منالیك بئیننە
 بەر چا و که هەندی گۆرە بوبی ، بەلام نەتوانی قسە بکات
 ئایا ئەو جۆرە منالە ئەتوانی شەخسییە تۆه که سایەتیەک
 که بۆ منالانی هاوتای هەمیە ئەویش بە دەستی بەئینی ؟
 دیارە ناتوانی .

مروڤ لە ریگای قسە کردن و وت و وێژمۆه و بیستنمۆه، پرسین
 و وهلام دانمۆه لە شتتی ئەگا و بە قول و بئینی کەسا-
 یەتی خۆی زیاد ئەکات . فیر کردن و بارهینان کـــ
 پێگەشتن و سەر کەوتنی ئینسان پێوەندی بەو لە ریگای
 فیر کردنمۆه دیتە دی و تەنیا ئەمۆه زوانە .

مروڤیک بگرە بەر چا و که بە درێژایی تەمەنی زانست
 و هونەر فیر بوبی و بۆ خۆی و کۆمەلگای تیکوشا بی لە
 ناکا و ، پسک یالال بی وه قەلەم و نوسین که کارپکی
 سەختیشە ، نەگاتە فریای، دیارە لە هەمو شوینیکیش مروڤ
 ناتوانی کەلکی لیوەر بگری ئاوه ها مروڤیک لەگەل بۆرە -
 پیاویکا ، وەک یەک و ئەبی ، میشک و بیرو ئەندیشەیی -
 ئینسان گەنجینە یە که سەر بەخۆ و دەر بەستە و درگا لە

سه ر داخراو ، که تهنیا کلیلی ءموه زوانه ، تا به و
کلیله درگای ءمو گهنجه نهکریتموه پلمو پایهی ئینسان
روناک تابیتموه .

ءموهیه وتراوه ، که سایهتی ئینسان له ژیر زمانیدا
شار دراوه تهوه ، ءموه زوان بووه ، نیشانه بو خوا ، هوئی
پیگمیشتنی مزوقانی بهمان کارهوی بیرو ءهندیشهی ئینسان
و ههل سهنگاندنی شهمسیهت و کهسایهتی ئینسان .

* * *

باری زوان له قورآنا

له بهر ءهمیه که قورآن دواى وه بیر هینانموه ی
ئافرینشی ئینسان فیڕ بونی زوان ءههینیتموه بیرو یا د
وهک ءمه ، گهورهترین نوینگی لوتف و میرهوانی خوا
سهبارهت به مزوق ءهمیه، که ءم ناعمتهی بهو بهمشیه
هر وهکو خوا له (سورهی الرّحمٰن) ئایهتی ۱-۳ فهرمویهتی
الرّحْمٰنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْاِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ)
وا : خوی بهمشهر که به رهسولی خوئی قورآنی فیڕ
کرد، مزوقی خولقاندو بهیان و قسه کردنی فیڕی ءموکرد
ءمه تهنیا شوئینیک نییه که قورآن قسهی لـم
نیعمهتهوه کردبئی بهلکو ءم واژه بیست و پینج جار له

قورآنا به وینهی کو و تاك قسهی لیوه کراومو هاتوته گور
 خوا له قورآنا سورهی بهلمد ئایهتی ۱-۳ دیاره و
 ئاماژه بو گرینگ بونی زوان ئمکات و فهرمویهتی :
 (اَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ وَ لِسَانًا وَ شَفَتَيْنِ) .
 ئایا بهومان دو چاو و یطک زوان نهداوه . قورآن له
 ئاماژه کردن بهمه که زوان کلیده و ها چهری شهمسییهت
 و کهسایهتی ئینسانه رستمیهک له پاتشای میسرموه ئەگیریتهوه
 و ئهفرموی : (فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ اَمِينٌ
 سورهی یوسف ئایهتی ۲۵۴ کاتی : له گهل یوسف دا -
 قسهی کرد ئهوسا بهوی گوت : تو ئهمرۆ لای ئیمه باری
 باش و پلمی تایبهت بو همیه و ئهمنی دارایی و سامانی ،
 کاتی یوسف خهون دیتنی پاتشای به وینهیهکی فیرو
 ئاموژگاری دهر لیك دایمومو شیوهی راگرتنی دانه و پلهی
 ولاتی به وینهیهکی تهبیعی بی ساز دانی سیلووعمباری
 دهرکرد و پر خهرج بهوان فیرو کرد و له بابته ت ئه وه
 که خوئی کهوته بهندو زیندان پهردهی له سهر خهیانهتی
 ژنی : (عزیز میسر) و پاک داوینی خوئی لا داو له م ریگ -
 یه شهوه ، کهسایهتی و شهمسییهتی مهزن بونی خوئی —
 ئاشکرا کرد ، له م سوینگهیموه بو که پاشا ئهونهی ریرو

پيغمبهرى مهزنى ئىسلام حەزرەتى (محمّد المصطفى ص)

فەرەمويەتى :

كەسئىك بە چاكەى خەلك نەزانى بە چاكەى خوايش نازانى

سپاس بوئەو برايانەى ، ئەركى چاپى يەكەميان بـــه

ئەستۆ گرتەو نايانەوى ناويان بليّم .

» شەپۆل «

۱۵ / ۱۱ / ۱۳۶۳ هـ - تاران

